

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 55.—Diumenge 18 de Agost de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostra dret y lleys civils, sinó tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia's pleits y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

NO SOM SOLS

L'altre dia en nostre article *Lo qu'hem de fer* deyam que les aspiracions nacionalistes de Catalunya han trobat ressò en els pobles més civilisats y cultes d'Espanya.

Vegís una eloquènt confirmació de lo que diguerem y una bella mostra de la germanor de tots los pobles de rassa catalana, en lo següent article que ha publicat lo periódich valencià *El Palleter*:

«Visca Catalunya!—No podia ser menys el cor de home honrat meu dictava: per això may me he referit á Catalunya en cheneral cuant així ho feen els grans rotatis, que no per ser grans guarden en el poble el contacte que guarda este insignificant *Palleter*.

Els catalans pensen y senten com senten y pensen els aragonesos, vascos y valencians: volen lo que tots volén: aspiran á lo que tots aspirén: aplastar el cap del centralisme absorbent, egoïste, lladre; busquen lo que tots busquén: autonomia rechonial; contribuir á la representació nacional en la medida de nostres forces y emplear en profit propi y auxilis als propis cuant edexida al cupo estipulat per la representació rechonial; senten lo que sentim: amor á Espanya quin escut mansillen quatre gaudius y quina bandera destrozen quatre decheners per la ambisió de bens ó per la sanc estranhera que per ses venes corre: desichen lo que mosatos: pau, pá y faena: aspiren á lo que tots aspirén desde que tenim nosions de us de rahó; á ministrarsé lo que suen, lo que es d'ells.

Diu Alsina en eixa sequetat propia dels fills d'el Bruch:

«Tot quan mi ha dirigit ho traspassat dels de cor no t'ha superat, ni de la deferència que per Catalunya sent el poble valencià.»

Cóm no sentirlo si som chermans!

Pero no un chermanament vulgar, no som chermans, per hábit, per instint, per patria, per bandera, per història: som chermans perque en la mateixa gala resibim la bofeta del tirano, perque mos cubriren les mateixes glories, les mateixes vergonxes. Som chermans perque corre la mateixa sanc per nostres venes, y sobre tot, perque sent fills del mateix ventre, quant aplegue la hora, que no tardarà, de la revindicació, chunta correrá la sanc dels dos pobles sense que la canalla de sanc blanca puga distingir la catalana de la valenciana.

Chermans! Amunt el cor: la València honrà vos aplaudix y abrassà, com en tot lo cor ho fà. —*El Palleter*.

DUAS MENAS DE GENT

Més quan s'aproximan eleccions qu'en altre període de temps, se nota aquesta diferència, aquestas dues menas de gent.

Y no volèm referirnos á la que treballa y paga y á la que cobra y viu ab l'esquena dreta, á la que desitja un govern bò y barato, estàvia y s'empénça pera pagar les terces de contribució y á la que passa ls mesos de cap á cap en perdurable felicitat, no; la una és la gent senzilla y honrada que viu fòra de la vida artificiosa del mon oficial, encarnació de tot lo viu y modern, de tot lo ètnich y fisiològich que voldria vida propia; l'altra, negació de tot lo llegítim y natural y de tot lo viu y vigorós, és la que per vanitat ó interès personal està subjecta á la falsa disciplina dels partits y al caciquisme, purria forastera en sa major part separada de la pública opinió.

La primera mena de gent s'esforça en sustreure al poble á la fatal y enervadora influència de la política á la madrilenya, treballa pera aixecar la conciència del poble donantli aspiracions generosas y apartentlo de las bregas tan infructuosas com inmorals en quels partits ó sas collas mütuaument se malmeten y destrossan; se sacrificà en fi, noble y llealment cada un á casa seva y en virtut de una iniciativa no imposta, per la prosperitat y benestar moral y material de la Terra.

L'altra, fixada no més en mesquins interessos de partit y de genolls als peus del caciquisme, no li fà res viurer coartada, ab lo pensament segregat y ab la voluntat ensopida. No li fà res seguir defensant una politica faltada d'ideals, que va vivint al dia, gastant las forces en neuròsticas convulsions; que may ha pensat de grat en reformar sonamentals pulars, aixamplant sos camps d'acció y

fent que ab exercisis moderats, però seguits, recobrin tonicitat sas atrofiadas carns; que may s'ha preocupat d'aixecar lo nivell moral, administratiu y econòmic de las regions y municipis, verdadera enclusa hont se forja l'opinió y hont los pobles que tenen bona capacitat pulmonar pera respirar l'aire á vegadas oratjós però sempre sá de la llibertat, aprenen á ésser senyors de sa casa y de sí mateixos.

Aquests són los que cada dia á falta de rahons sólidas nos estigmatissen y ns delaten com á separatistas, essent aixís que si tinguessin una senyal de pudor polítich se mossegarián la llengua, perque tothom los regoneix com los més grans enemicis de l'Estat espanyol, d'aquesta Espanya malalta y empobrida que volen acabar d'enfonzar.

Nosaltrs, si, ho proclamèm ben alt, tenim nostre enemic; però aquest enemic no és Espanya, no és l'unitat de l'Estat, ni las institucions fonamentals; és la política centralista, aquesta política abominable que fa de Madrid n'l cervell, sinó l'ventrell de l'Estat espanyol, que ha presentat síntomas clars d'imbecilitat y á voltes de crònica demència; aquesta política asquerosa, xorca barreja de concupiscències burocràticas y de ideologismes d'escola, que no poden infantar més que ministeris que duran de Nadal á Sant Esteve, gastats y impostents y de tan en tan pera variar coses més ignominiosas.

Ja fà massa temps que la tolerèm aquesta política á la madrilenya, que cova y dóna vida al caciquisme, causa eficient de totas nostres desgracias y quasi arms de combat més poderoses són les eleccions.

Tarragonins de bona voluntat, desperteu de vostra illetgaria neutra, de vostre indiferentisme, reflexioneu y decididnos tots l'apropiament.

casa nostra i la vil del caciquisme, fins ara omnipotent, y despreciam com se mereix á sa clientela degradada y indigna. Ha arribat l'ora de caminar sobre ferm y d'adoptar procediments honrats que sigan l'antites de l'exèpticisme y de l'estrafalaria dels partits y de las coalicions; aném allí hont s'agrupan tots los bons patricis, los que senten fam y sed de justicia, los que saben que significa tradició, los que reviuen á l'alegada encoratjadora del progrés y de la civilisació, los que volen salvar á nostra Catalunya de la *debâcle* que s'aveinya, enlayrant lo programa immaculat de las bases de Manresa.

Aixís y no d'altra manera tornarem la vida pública catalana al seu solch racional y històrich; aixís progressarà y cumplirà los destins lo poble català, que no vol que li esborrin de sa conciència la historia y la tradició; que vol viure una vida honrada y digna, la vida complexa dels temps moderns ab ideals de pau y d'amor, tot preparament pera resistir la competencia de las raças fortes y assolir una organització social de véritable llibertat y de positiva germanor humana.

GOSAS D'ESPANYA

Pelangres de llús, petardistes y ams de granujas

D'aquestes tres classes de pesca de que aquí faig mèncio, sols las dues últimas sé cert y positivament están prohibides per la llei. La primera, o sigan los pelangres de llús que pescan aquesta temporada en las mares del bou y en los mateixos llochs de cría del llús, si no está prohibida deuria serho; puig, fent perder las mares se tiran á perdrer los fills y m' sembla que'n temps de veda pera'ls auelllos no és lícit á cap cassador lo matar las vellas ja siga abans ja siga immediatament després de pondre ó de covar; y'ls és igualment prohibit lo cassar las mares, com los fills, mentres no sian fets, tingan vida propia y hajan sortit de la *patria protestat*, s'is permet l'expresió, tractantse d'irracionales.

No altra cosa fan aquests pelangres que's foreixen fins trobar los rolets del nèt entre roquerols y allí fan perdrer la temporada de llús que tindrian quan la pesquera del bou. Ja que s'prohibeix lo bou pera salvar las crías, deuen també prohibir-se los pelangres de llús ab lo mateix fi. D'altra manera's deuria permetre la pesca del bou tot l'any mentre pesquessin ab l'art y sach de malla real, y'ns no's permet.

Per quina rahó? Es molt senzilla. Allavors s'agifarian també las mares y's perdrian las crías de la mateixa manera, si'lo fos pitjó. Avuy, dues arrobas de llús de pelangre no'n representan molts més qu'encara havia de naixer?

Convidria un estudi serio y detingut, (per los que poden ferho), sobre las lleys ab que Déu Nostre Senyor regeix los peixos y las mares, y després estableix l'articlet de la llei en un tot conforme á las sapientíssimas disposicions de l'Altissí. Aixís se farà alguna cosa profitosa y'n trauríam quelcom en nèt. «Se farà això? es tirarà algún plan de regeneració y's donarà alguna disposició d'avenc pera la classe pescadora?.... A revèure.

Si res ignominiós hi ha y qu'exciti més la bilis, és la denigrant pesca del petart; y's fan á la descarada y tan impunement, que mereix la reprobació més fortament y coratjosa.

Qui s'ha passegat un xich per la voreta del mar y no s'ha sorprès per l'esclat d'un petart? Qui no ha vist assentats, demunt d'alguna roca que volen fer retirar los cops de mar, ó bé drets á la serra que aplana y puleix l'ayga al retirarse, un parell d'homes de cara sospitosa y més ferrenya y que portan escrit al front lo que tenen á las mans pera tirar? Tothom ho ha vist y tothom ho sab, menys aquells que ho deuen veure y saben (j.).

No cal dir quant de peix se malmet y's pert ab los petarts. Tampoc cal fer estimativa de la matanza de peix petit qu'assolat se fa malbé dins del mar. Tampoc cal apuntar quant s'allunya tot lo demás peix que sobreviu á l'atach.

Això, deixant á part los perills á que s'esposan los petardistes, puig, moltes vegadas, gent tonta y inexperta volgut fer us de tals mèdis, ha tingut que plorar desgracias.

Aquest particular deuria ésser un dels punts més-vigilats per la Superioritat y aplicar lo *màxim* de la llei pera servir d'escarmís á tots los demás. Jo mateix ho vist tirar petarts á las barcas dels que

de la llei; y ells no ho han vist, ni ho han volgut.... jah! ni ho han sentit. Jo he vist petarts á bordo de las embarcaciones y he sentit dir en alta veu en reunions de pescadors que's tiravan petarts y quins són los petardistes, y l'Autoritat no'n sab rés.

Y.... sapiguent això, també sé que tinc un company, qui moltes voltes ha sigut temptat de tirarne un devant mateix y á la vista de l'Autoritat ahont pogues comprometre-la, á fi y efecte de promouer un sorollós conflicte; y jo li he tret del cap, fent veure que no convé moltes vegadas fer anar l'animal á solch, á cops de iralla. Sempre s'hi és a temps á desvetllar, sinó de grat, per forsa.

Convé que tots á una procurin vigilar las costas, sens permetre cap abús d'aquests y's castigui sens consideració als culpables. No és tan mut lo petart als que no's puga corregir per no sapi-guerlo.

S'acabarán los petardistes? Mm..... Dèu ho fassa.

Al sentir parlar *ams de granuja, algun llegidor tal volta's creura que s'tracata d'alguna granuja allá en lo país de las manolas. Rés d'això, encara que realmente són granujas quins ab tals ams pescan.

Los ams de granuja son uns ams molt petits y molt finets, prohibits per la llei porque agafal' peix molt petit, y tot es en detriment y perjuici de la classe pescadora. D'agafar-sel' peix ja fet y desenrotillat en lo seu temps, á pescarse petit y disminuit, no és una pèrduda de gran consideració? Qu'és això no hi ha qui no ho coneiga.

Sobre aquesta pesquera, si mal no recordo, són ilegals tots los ams des del número dèu exclusiu fins al zero. Qui ha vist algúns ams, talment no pot deixar de comprender qu'entra á totas las bocas de peix per xicotet que siga.

Lo que succeixen en aquestes pesqueras, és que, moltes embarcaciones estan despatxades per la pesca dels pelangres, y com tenen la seguretat de no rebrer cap revista de la Superioritat, ni cap visita del Cabo de mar, pescan ab los ams que's sembla bé y'ls dóna la real gana; y fan bé, al seu modo de pensar, puig, posats á cometer abusos, abusèm tots sens distinció. Aquesta és

la que pescan al vol rodó y ab los ams de granuja? Donchs jo á la vaca y'ls ratos desocupats, al petart. Qu'és ja pesca'n á la vaca y també hi ha qui pesca al petart? Donchs jo ab una parellona desde la barada fins quel vent me donga. Qu'és ja's veulen parellonas y barcas que pescan á la vaca (com jo molts dies, per no dir tots, ne'veig des de'l balcó de casa y no fa gaireb días qu'una de la Cala (Ametlla) va calar al cap del

termine y vá destorbar als vol rodons del Port de Cambrils)? Donchs, jo, amo y propietari de parella de bou, la barra'dia qu'el vent puga favorirme y l'ende-mà me'n segueixen unas quantas més, y un ó altre desembolicà la troca.

Fins aquí las pesqueras prohibidas més conegudes y usadas en detriment de la classe. Moltes altres, quasi totas, poden ésser il·licitas y passar á ésser prohibidas per rahó de la malla y demés condicions y circumstancies legals de la pesca.

Avuy per avuy, en aquest com en tots los ordres, l'il·legalitat impera y domina y urgeix un arreglo serio després d'un estudi detingut, pera precisar d'un modo concret y juiciosament lo temps, condicions y circumstancies pera pescar legal y profitosament.

De no resultar aixís, allavors, que's llegisin los pescadors mateixos, tots á una, senyalant las obligacions y drets que puga tindre cada hú d'ells; encara que tinc la seguretat de que ho faran malament. Aixís ho demostrar los pescadors de S. Feliu, quins despatxan los vol rodons forasters que van á pescar allí, mentrels no hi pescan. Valenta rahó en tant ridícula autoritat! No deixan ésser criminals als forasters, fins qu'ells ho sigan. Y això, no dich si ho fan en connivença, armonia y baix l'autoritat del Cabo de mar....? Quins podrán dirlo, serán los que s'han vist obligats á tocar las de Villadiego, fà moltos pochs días. Anavan a pescar al vol rodó y s'han trobat xascats y ab rahó ó sense rahó los han dit: Déu vos ampari. Com que allá s'agafa seitó y porta bastant de prèu, no estan per altra cosa y despatxan á tothom.

«Pòt posar-se encara un remey? Jen qué consistix en ésser d'au posar-lo? Ho esbrinaré amb l'ajuda de Déu, en los vivents articles.

Tots recordarèm qu'anys enrera, quan l'estat de Tarragona era més pròsper, los magatzems, pisos y botigas pagaven lloguers molt més alts qu'ara, puig la depreciació, ha sigut continua, fins arribar á que molts pobres propietaris no treguessin de sus fincas ni tan sols pera pagar la contribució. Per què quant això ha succeixit, y succeix encara, puig de pisos los mateixos hi ha fins ara per llogaters y procurava *tomançòs* medidas, com deya l'altre dia'l diari de cámara, que no s'abusés dels propietaris, venint-los-hi ab rebaixas y exigències cada dia?

Si tal hagués fet, estem segurs que's vehíns de Tarragona i haurien contes-tat d'identitat: Sr. Alcalde, ab això vostè no hi entra; cuidis de la qüestió de subsistències, d'hygiene, etz., cit.; mes ab la qüestió dels pisos no s'hi fixui; si trobem un pis per vuit duros, no'n dóna pas pel gust pargarne dèu; y si's llogaters haurien tingut rahó al contestar això, la mateixa tindrian avuy los propietaris al riurars de las *medidas tomadas*, puig hi ha coses que sols poden fer riurar.

Hem dit més amunt que no som partidaris de que s'exploiti á ningú y ho repetim; mes pretenderara que que's propietaris lloguin, si hi ha abundància de estudiants, las habitacions al *mateix preu* de l'últim que las ocupà, encara que las hagi tingut mesos ó anys deslligadas, és desconeixer las lleys de l'oferta y la demanda, és pensar que las patatas y las cols se poden vendre en lo mercat al mateix preu quan hi ha molts compradors que quan no n'hi ha cap.

Siguèm tots serios y no exagerem. Estem segurs que la majoria dels propietaris de Tarragona coneixen bé quins son los camins a seguir més en armonia ab sos interessos; mes per Déu que las autoritats no surtin de l'esfera que's pertoca, pugui d'altre modo no discutir.

que posar-nos en ridícul, y això á cap tarragoni pot agradarli.

L'arbrat públic á Tarragona

(CONTINUACIÓ)

Si tot l'arbrat públic de Tarragona està ben cuidat com las dotze acàcies de l'atri ó plasseta de l'iglesia dels Caputxins (Sant Joan), que semblan roses en gots, altre seria l'aspecte de nostra ciutat. Arrelan en bona terra y se'ls hi dóna beure abans de que pateixin sed; operació gens difícil per tenir oberts al peu, com los plátanos de la Rambla de Sant Joan, clops á manera de grans cubells d'obra y de ciment, faltant hi no més com allí reixats móviles de ferro colat.

A lo que proposarem de la Plaça dels Carros ó d'Olozaga, hi devem afegir que per rodonejar lo caràcter de grandiositat y desahogo que voldriam consegüis, deuriar plantarshi, pero no dificultar lo tranzit rodat, dues rengleras no més d'arbres: una á l'enfront mate

per la bondat del terrer, llach de boll de l'antiga conca del Francoli, hi anirian molt bé; y ja que per la elegància correcta de son aspecte ha merescut lo nom d'arbre monumental, contribuiria ab sa veritable bellesa à donarli la sumptuosa visualitat que li falta.

Els necessari, més que necessari de justícia, que's pensi tan en los extrêms com en lo centre de la ciutat. Lo centre ha sempre gaudit plètora natural en tots sentits.

Parla's cada dia y sembla que preocupa'l extender las plantacions ó arbrat públic als carrers Real, Sant Miquel, Apodaca, Gasòmetro y Unió, però'l portar-ho à cap seria una desfeta, mancaria s'à lo que preceptua l'higiene pública y per lo tan déu excluixir-sels per falta de la suficiencia amplaria, per no tenir com abans havèm dit més de 26 metres, veigis:

Carrers	Metres d'amplaria
Real	12'00
Sant Miquel	11'00
Apodaca	11'00
Gasòmetro	11'80
Unió	12'00

Sens aquest inconvenient, creyem que l'arbrat en los carrers esmentats a excepció d'algún curt trajecte, s'hi desenrollaría en bonas condicions ab tal que's fes encertadament l'elecció de las espècies y's clotés bé y à las distancies recomanades.

Xipr.	De 2 à 3 metres
Acacia	
Freixa	De 5 à 6 "
Morera	
Ailanto	
Auba	De 7 à 8 "
Pi	
Castanyer	
Olm	
Plátano	De 8 à 10 "
Tilo	
(Seguirà).	

AGUSTÍ M. GIBERT.

Los noms de les vies públiques en les poblacions catalanes

Tant com antiquíssima és molt lloable la pràctica de posar à les vies públiques de les poblacions los noms dels ciutadans qu'han deixat de llur pas per la terra obras dignas d'aplaudiment ó re-corts que poden ésser exemplars à les generacions venidores; y quan los tals noms ho són de fets en que l'esperit nacional s'hi ha mostrat clar y vigorós, constitueixen una excitació constant, un desvetllador si's vol poch intens, però ben real, d'aquest mateix esperit, entre los nous fills de la ciutat y de la nació.

Mes també en lo terrer d'exa exel-lenta costum hi ha entrat y deixat rastre, en los temps moderns, lo capgira-pont de las ideas en l'ordre social y la preci de la naturalesa de l'home y de

les associacions naturals, lo pobre y la nació, que tal desgavell ha produhit modernament en tots los ordres de vida de la humanitat, en los nostres Estats latins; y aqueixa malefica influencia, qu'en lo terrer social y en lo polítich vel Catalanismé á combatre y aniquilar ab la proclamació dels drets de l'home com a membre de collectivitats quina vida ella ha desconeigut, s'ha revelat en l'assumpcio de que tractam, en las duas formas quina exposició anàm à fer.

La primera és la de batetjar ab noms de personas ó de succehits incapassos de produhir la exemplaritat, qu'és lo primer y's pot dir únic móbil de la costum de que parlám, ja per la llur insignificancia, ja per no haver contribuït gens ni mica à enlairar l'esperit nacional ó local, sinó haverne estat, molts cops, fermis enemicis; y d'aixòs nonjan exemple los noms de politiquets locals, de quefes provincials de les banderias políticas madrilénas, que's veuhen per alguns carrers d'aquesta ciutat y d'altres poblacions de la nostra terra, tant com los de capitossos d'aquellas mateixas collas políticas, qui per haver assolit alts llocos entre els corrompus organims del poder espanyol, han lograt qu'Ajuntaments inconscients los hi concedissen honor tal volta furtada à fills del pais ó de la mateixa població dignes de passar à la memoria dels que tenen de venir. Qui, que se sentí verament animat de l'esperit de la terra, no s'ha escruixit devant de las lápidas ab qu'es dónal nom de polítiqus enemicis de Catalunya à importants vias de ciutats y poblacions catalanas?

La segona forma ab qu'és revela l'influença moderna, enemiga de l'exponentia de la vida y de la naturalesa, en lo terrer de que parlám, és en lo fet de que ab denominacions estúpidas, en lo concepte qu'acabam d'explicar, se'n han substituït d'altres, consagradas per la historia que ls dava origen nobilissim y per la tradició, que les rodejava de tots los respectes.

Perce cal parashi molt: los noms de las vies públiques en tots los pobles, són l'història intima d'aquests, recorts iluminosos de fets, de persones, d'edificis, d'organismes de segles passats, quina memòria ès altament necessari conservar; y condol fortament que pera honrar à un viu ben mirat despreciable ó à un mort més digno d'oblit que de recordança, se menyspreui y soterrí un nom de gran valor històric. No hem vist tots substituir la denominació de carrer del Castell, del Cementiri, dels Jueus, del Carría, de las Carnicerias del Rey, y tants d'altres, qu'als ulls de l'historiador són raigs potents de claror, pera la d'un qui-dam insignificant à qui un aconteixement accidental ha aixecat à una gloria ben efímera y transitoria, ni que per un moment haja semblat eterna?

Quin és, donchs, lo camí à seguir en aquest punt dins de llurs localitats respectivas, per los nostres companys d'ideas, per los qui trevalèm sens descans pèra la resurrecció de l'esperit local, fòment de la de l'esperit nacional català, à son torn base de la organització política de Catalunya mestressa de casa seu? En parer nostre, prou clar y ben desesbrossat. Cal trecer sens repòs en restablir los noms antichs à las vías disfressadas durant lo règim d'idees exòtiques, ab noms de forastera de naixença y de forastera d'esperit; si aquests ja hi són arrelats, com succeeix a Barcelona per exemple ab los d'alguns heros del progressisme y de la democracia de mitj segle passat, respectarlos com à fitas de l'evolució de las ideas a Catalunya, evitant per tots los medis qu'aytals denominacions se repeiteixin; garantir per medi de las placas correspondents, los noms d'algún valor històric à judicí de personas entesas; y donar als carrers y plassas que no tenen sinó noms vulgars y de cap valor, los de fills ilustres ó fets gloriosos de la població, y à falta d'aquests, de la terra catalana.

Convé molt no perdre de vista que la denominació de las vies públiques és un medi eficacissim d'instrucción popular, en qui sentit no's pot dubtar que la donada à la gran majoria dels carrers del modern Axample de Barcelona ha conservat y extès lo recor de las nostres antigas glorias força més qu'alguns llibres d'història; no oblidant tampoch qu'el dia en que totas las poblacions de la terra no tingan altres noms que's antichs, conservats respectuosament, los pochs que són rastre d'una opresió passatgera y's moderns, fundats en l'amor à lo de casa, presentarán l'aspecte, baix aquest concepte, de membres d'una nacionalitat viva, habitada per una rassa digna de regirse à si mateixa.

JOAN PÓBLET.

Montblanch, Agost de 1901.

Comentaris

Periodisme

Fa poch més d'un any que venim publicant LO CAMP, y estem més que satisfechos de l'excellent acollida que ns ha dispensat lo públic. Ab franquesa sia dit, no esperavam fer tant de camí en poch temps relativament, puig, las ideas, sian las que vulga, no entran molt depressa en la conciencia d'un poble indiferent y desenganyat com lo nostre.

Lo lloc que ocupém és degut més que à tot à haver fet de nostre periódich, una publicació veramen independent, desligada de tot compromís, y seguit aquesta línia de conducta que ns impossarem desd'el primer dia, havèm alabat tot quant ha sigut digne d'alabansa y havèm criticat y combatut tot lo dolent, tot lo podrit per la política centralista, tot quant directa ó indirectament perjudicava los interessos materials y materials de nostra amyada terra.

Dintré'l rebaixament de costums, especialment políticas, que patim, nosnras censuras han arribat à uns y altres, à propers amichs particulars y à altres que no'n són; però en totas ocasions hem prescindit de las personas pera no fixarnos més que en los fets. Devallar al personalisme, no ho hem de fer pas nosaltres; quedí això pera's politichs d'ofici, gent de conciencia amplia als qui las ideas los hi fan nosa perque no van més que à satisfacer, los menys, vanitats ridicolas, y's més, necessitats materials.

Més d'un y més de dos respectables amichs nos han encoratjat à que fessim diari'l nostre setmanari, oferitnos tot quant necessitessim; aquestas patrióticas ofrenas no las hem acceptadas, tot agraintlas del fons del cor, perque és molt aviat pera empresa de tal importancia, no estant com no están, massa escampadas las nostres ideas en aquest trós de terra catalana. Bé prou que arribarà lo dia, y allavoras hi posarèm tota la nostra voluntat, y tots los medis de que disponim.

Un'altra consideració tinguerem present, y és que tots los que escribim aquí, tenim de guanyarlos lo nostre pà de cada dia treballant cada hú à casa seva, y que à l'embrutar, à ratos perduts, quartillas pera LO CAMP, no ho fém pera pescar cap càrrec ni cap empleyo públic, sinó pera fer Patria. Un diari com cal no'l podríam fer perque no tenim temps, y pera fer un diari de retalls com aquests que surten per aquí, no val la pena de cambiar rès.

Que aquí fa falta un diari seriò, independent y ben dirigit, tothom ho diu, y per això veurem ab gust que's confirma la noticia de la proxima publicació, lo primer d'Octubre, d'un diari deslligat de tot compromís polítich y verament independent. Si las distinguidas personas que apoyan l'idea, la portan fins à la práctica, en las condiciones y línia de conducta que se'n ha dit, no duptin qu'el nou diari serà ben acullit pel públic, qu'esta més que cansat, aburrit, de la classe de premsa que ara s'estila, premsa qu'en lloc d'educar al poble no fa més qu'embrutirlo per medi de la baixa política.

Endevant donchs, y si encerten com esperem la classe del diari de que tant necessitats estèm, no solzament faràn un gran bé à Tarragona, sinó que tiraran per terra à un paper que ab las sevas lleugeresas y falta de direcció fa més mal qu'una pedregada.

D'allà y d'aquí

La política centralista está complerament encalmada; res ocorre que ns tregui l'ensopiment de las imperiosas vacaciones del estio. Altres anys, quan se tançaven las Corts, y's caps de brot de la

política s'escampavan per las platjas y balnearis del Nort, los fils del telegrafí no donavan l'abast à transmetre las nombrosas interviews que celebravan los chicos de la premsa, destacats de las respectivas redaccions pera confessar als ilustres mangonejadors de la política espanyola.

Aquest any nos havèm quedat sense aquest suprem recurs. A qu'es dèu semblant mutisme? Creguin que estich d'allò més encaparrat, cercant la incògnita d'un cas tan extraordinari en l'història d'Espanya; qual malaltia sempre s'han curat ab lo jarabe de pico, recurs de tots los arrença-caixals. Pera mi, als governants los hi passa lo mateix que als que perteneixen à l'humble classe de los gobernats: que no sabem ahont som ni si demà farà bon temps à una tempestat que tot ho arrasará.

Lo cert és que l'horitzó está prenyat d'aquests nívols enceruhats, que segons los inteligents, són los que fan desgracias, y devant d'una pedregada, es clar, los nostres politichs están que ns hi arriba la camisa al còs, perque's seus interessos, avuy per avuy, corren més perill que las collitas que hi ha pels camps sempre à la bona de Déu.

Que als politichs se's hi acaba la tranquilitat, és més clar que l'ayuga; avuy tothom fá l'ull viu y encara no salta una llebra, se sent un seguit d'escopetas que fan posar los cabells de punta. Lo negoci del dich de l'Havana, lo negoci de la plata y'l negoci de Fernando Poó, han sigut las llebras que han donat més joch en l'actual temporada cinegética.

La culpa per això és dels periódichs. Ves qu'is fàficar à cassadors! Prou li sobra la rahó à n'aquell que per alia à los Madriles, va sentir parlar de partida de la porra, y que ara li balla pel cap organizar à Tarragona tan bella institució, à la quènta pera amidar las espàtulas de la gent del camp. Y tot perque à nosaltres nos ha passat per la barretina cassar llebras y perque'l públic vèu ab gust aquest sport al que no estava acostumat. La veritat és, que n'hi ha pera ferirer d'una enrabiada. Ara que tenian la paella pel manech y tan ben apariada pera fregrir tot lo que's presenta! Otro dia serà que lo que's per ara y tant la bugada passa calenta, y la gent del camp... ja ho sab, gent del llamp.

Al buen entendedor...

Ah, nos en desculdam: tingui present aquell senyor que va parlar de la partida de la porra, que tenim apuntat al llibre vert.

"Tropezonadas"

Un altre esquít d'allò que deyam l'altre dia:

Esto es puro, tarragonense. Siempre criticando.

No n'havèm fumat mai cap de puro tarragoní; tot lo més algún puro de Vilafraanca, encara que no tants com l'arrossay... el cuento, que fins los

exigia per medi de la premsa. Ara si hagués escrit: *esto es tarragonense puro*, encara li hauríam fet franch d'aquesta brometa.

Però lo que ja no's pot pender en bromas sinó en sério, es l'insult que'l foraster dirigeix als tarragonins, afirman qu'és tarragoní pur lo criticar sempre. Sápigal que ha escrit semblant heregitia, que'l tarragonins alabem tot quan és digne d'alabansa y tendeixi à la prosperitat de Tarragona, però no enlayrèm à quatre profitos forasters que ns han donat, nos donan y's non donarán sempre gat per llebra y que no tenen altre objectiu que la menjadora.

No hi val à posarre distressas patrióticas pera enganyar à la gent; som ja massas grans y als coixos los coneixem de tres horas lluny.

Suman simpatis

Lo desgraciat redactor del degà de la premsa, creyent sens dupte, molestar à un estimat amich nostre, treu à relluir un lletrero castellà que hi havia en una botiga del carrer Major, propietat del pare del nostre amich.

Sápigal l'ox—ara ho dihem en anglès—que a dita botiga no s'hi tingué de anar may dues vegadas pera cobrar, y que del seu propietari ningú tingué rès que dir, sinó alabans, perque vivia del seu treball y no l'hi passa may pel cap anar à trampejar à la casa del comú, ni molt menys per cap operació d'aquellas en que hi intervenen los tribunals de justicia.

A l'arribar aquí se'n acut un dubte, y és si'l redactor treballa pera Mariano o pera Canyellas. Si'n tenim de fixar en los resultats, és indubtable que tot cobrant de Mariano li tira à codillo pera afavorir à Canyellas, puig totas las campanyas contra aquest, no han fet otra cosa que donarli més vots en las eleccions, y restar cada dia més simpatias a Mariano.

Vagi seguint per aquest camí molestant y calumniant sense tò ni só a dignissimas personas y a societats de gran orde dins l'opinió pública, y d'aquí quatre dies lo diari's queda sens suscripcions, lo propietari sense feyna a l'impremta y Mariano complerament divorciat de Tarragona.

Tenim motius pera creure que's senyors Fontana, Rabassa y Matheu, opinan lo mateix.

L'AJUNTAMENT EN RIDICUL!

Lo diari de *don nadie*, l'orgue de la masoneria gobernant, que amaga la seva impietat y trayectoria cubrintse hipòcrita y cinicamente ab lapell de be d'una Sección Religiosa, ha tractat de desfer las nostres afirmacions respecte à la rebaixa de la contribució, y a volta de molts in-

sults contra personas dignissimas—comensant pel Sr. Delegat d'Hisenda y acabant per modestos industrials—no ha conseguit altra cosa que posar en evidència el ridícul a l'Ajuntament.

Perque ridícul, y més que ridícul vergonyós, és que trobante una Comissió del municipi à Madrid, s'enteri per casualitat de que hi ha un assumpt important pera Tarragona à resoldre, y hagi d'encarregar las gestions necessàries pera que's tramiti depressa l'expedient al Sr. Guasch, que serà tan atenció com se vulga, però que cap llàs, ni cap vincle, ni cap relació té ab l'Ajuntament.

Perque serveixen los regidors y el mateix Alcalde accidental que aquí's quedaren, si no se'ls pot confiar sisquerar la tasca de simple *redactor*? Són una colla d'inconscients ó guardas-rodas, sense iniciativas, sense activitats, sense noció del propi valor ni del carrech que desempenyan....

La contestació no la donarèm nosaltres: la dóna'l mateix desgraciat diari de *don nadie*, llenant sobre la Corporació municipal la més terrible de las ignominias, al dir que al Centre Industrial le consta los trabajos que el Sr. Guasch two que llevar a cabo para que se reuniera el Ayuntamiento....

Perque haverí es més ridicul, més deigrant y més depressiu que l'affirmació aquesta, pera una Corporació que hauria de representar, si no' representa, al poble de Tarragona? Fassin los comentaris los nostres llegidors y'l públic, que nosaltres ne tenim prou ab

inteligencia de las materias que són objecte d'estudi.
Magnífich és lo menjador y bons són los dormitoris que ocupan tres de las quatre fatxatas de l'edifici y són capasos de contindrer més de 60 deixebles complertament separats l'un de l'altre y sempre degudament inspeccions; essent molt delogiar l'activitat y zel seguit, que per aquestas coses té Mossén Arrufat, dignament secundat pel seu germà, lo Rvnt. Climent Arrufat, subdirector del Colegi.

Lo personal ab que compta *Lo Colegi Provincial* per la complerta realització dels seus plans, és ademés dels ja anomenats, D. Ramón Corbella, Llicenciat en Ciències y Pèrit Mercantil; D. Rosal Roca mestre Normal, Batxiller y Secretari de la Junta provincial d'Institució pública; D. Lluís Cadíach, mestre Normal; D. Cosme Oliva mestre superior, ex-alumne de l'Escola d'Arquitectura y de la de Bellas Arts y Batxiller, D. Joseph M. Nogués, Catedràtic de francès à la Normal y Auxiliar de la mateixa assignatura à l'Institut provincial, y Batxiller; D. Angel del Arco, advocat, Llicenciat en Filosofia y Lletres, Archivista y quefes del Museu Arqueològic; D. Joseph Aguiló, mestre Normal y Batxiller en Arts; D. Claudio Pujol, mestre Elemental y D. Joseph Gols, mestre compositor y professor de música. Tots per igual mereixen aplausos sincers y justos, y de bona voluntat felicitem als senyors Director y Professors.

Donem per acabadas aquestas ratllas ab una lleuera indicació, que sabrà dispendernos la modestia de Mossen Ramon.

Tots quasi tots los colegis d'ensenyansa d'aquella classe, comptan ab auxilis, subvencions dels Ajuntaments o Diputacions provincials. *Lo Colegi Provincial*, de Tarragona, pot tenir l'òrgull de proclamar ab veu ben alta que ha adquirit son estat actual de floreixement, exclusivament per iniciativa particular. Sàbem que son digne Director ha escoltat de llavis de persones importants d'aquesta ciutat promeses que podrían afalaggar-lo; però ha portat son generós desprendiment fins a retaxar tota classe de proposicions. No obstant, creiem que l'excentíssima Diputació de Tarragona deuria fixar sa atenció en un *Centro de tanta importància*, y seguint lo noble exemple d'altres Corporacions digníssimas, fundar en dit Colegi cert número de plàssas pera intèrns, que deurian proveir per rigurosa oposició entre joves pobres que per los seus dons intel·lectuals y per sus especials aptituds fossin acreditors a la protecció de la província. Y aquest seria un excellent medi de cooperar a la tan desitjada regeneració de la Patria.

Crónicas regionalista

— Lo club Autonomista català ha publicat un quadern de 36 pàginas, contenint una carta que l'any 1885 publicà en *La Renaixensa* D. Valentí Almirall, ab lo títol de «Regionalisme y Particularisme».

L'assumpto és ben tractat y per això és que resulta avuy oportú com ho serà sempre que's plantegi'l problema, en qualsevol Estat del mon y en totes las èpoques.

— Segons anunciamen lo diumenge passat l'*«Orfeó Català»* feu la excursió à Sitges, que fou un nou triomf, verament extraordinari, pera aquesta institució, puig que, ademés de ser estrepitosament ovacionat en lo concert, per tot allà hon passava era rebut ab fòrts aplaudiments y visscas, regalantli las hermosas sitgetanas un artístic tapis dibuixat per en Mas y Fontdevila.

Ab ocasió d'aquesta anada del *«Orfeó»* aparegué en dita vila lo nou setmanari *Baluart de Sitges*, al que dcsitjém molts anys de vida pera que pugui treballar en defensa de la reivindicació de la Personalitat de Catalunya.

— Lo mestre Pedrell ha enlestit l'arreglo ab l'empresa del Liceu de Barcelona, de la presentació à la vinenta temporada de la seva òpera *«Els Pirineus»*.

L'estreno, sinó ocorren dificultats tindrà lloc à darrera de Desembre, baix la direcció del mestre Goula (pare) qui, ademés d'haver estudiad l'obra quan se tenia de fer à Madrid, ha tingut algunes sessions ab l'autor pera imposar-se millor de la mateixa.

El mestre Pedrell se proposa assistir al estreno.

— Al primer de Septembre l'*«Orfeó Català»* anirà à donar un concert al Teatre Conservatori de la ciutat de Manresa, cantant de passada una de les seves hermosas composicions à l'Iglésia de la Sèu. Dita festa serà, sens dubte, un veritable acontrement musical.

— La casa Modolell y Rius ha publicat unes postals hont hi campeja, sòbria y elegantment decorat ab escuts catalans lo Pi de les Tres Branques.

— Sembla que prompte serà un fet la fundació d'un Centre Catalanista à l'Havana, que junt ab los de Manila, Santia-go de Cuba, Talca, Buenos Ayres y Rio de Janeiro demostrarán y faran veure davant del mon l'importància y la justicia del moviment catalanista.

— Ha sortit à llum la desena cansó de la sèrie que ab tan encert vè publicant lo *Cansoner popular*.

Aquesta vegada li ha tocat lo torn à la xamona y coneguda cansó popular

«La pastoretta», molt ben editada com las que la precedeixen. La primera plana va ilustrada ab un magnífich dibuix del distingit artista D. Alexandre de Riquer, un dels millors, sens dubte, de la col·lecció.

Preu, 10 céntims. Dipòsit, Rambla de Sant Josep, 11.

Notas comarcals

CONCA DE BARBARA

Montblanch.—Com no's veu gaireys anys, encara tenim bastants dies de feyna à batre, degut d'una banda al molt sembrat qu'hi havia fet, y d'altra à haver causat alguns destorbs las plujas qu'han cayut durant lo temps de ser per las eras. La cullita de palla es molt abundant, però la de grà no passarà de mitjana.

— Ab motiu de la festa de l'Assumpció ja varem tornar à ser à la cansó de sempre; la falta del corréu de Barcelona, en lo qual se reflecteixen no solzament las averías de las màquinas y demés accidents, sind totas las firas, festas majors etz., que fan afuir més passatgers dels ordinaris à la línia de Barcelona-Picamoixóns, quins trens en eixos cassos no enllasan en eixa darrera estació ab los de la via del Nort. Es certament una vergonya que tan fàcilment quedí incomunicada ab la capital de Catalunya aquesta Conca y més encara que l'absurda administració espanyola no donga facilitat, pera que puga, l'Administrador de Corrèus d'aquesta Vila, l'Ajuntament o qui sia, dur fins à Montblanch la correspondencia que queda vintiquatre horas detinguda à dues horas y mitja de distància d'aquí.

— S'anuncia peral primer d'Octubre l'obertura d'un Colegi de segona ensenyança, comers, tenedúria de llibres, etz., dirigit per D. Joseph Cabeza.

— Aviat quedrà posada à la obra més alta de la parroquial de Santa Maria una nova campana en substitució de la esquerdada que serveix ara pera tocar à missa.

— La salut pública es excellent, pasant dies y días sens registrarse una sola defunció.

CAMP DE TARRAGONA

Reus.—Lo dijous prop-passat, dia de l'Assumpció, l'honorada y distingida família Elías de Reus, tingué un percáns, que gracies à la Verge de Misericordia y Sant Antoni, no tingue fatal y tristíssimas consequències.

De retorn de Salou ab la tartana y'l cavall, ahont anaren à esperar son fillol de primera Missa, nostre illustrat amich lo Dr. Mossen Celestí Sangenís, Pobre, Regent del Port de Cambrils, à l'arribar devant de la plassa d'Hèrcules, baixava'l tramvia escapat à tot vapor, sens que's esforços del maquinista poguessen pararlo. Lo cavall prengué por, y al volgeler subjectar, tot v'ha resultar inútil,

topant de cap a un cotxe. Al caureval, valga de qu'jar sens sentits, no's belluga y acaben de passar tots los cotxes sens ocórrer rès més de particular qu'el consiguiente susto y un parell de feridas, al semblar de poca importància, lo cavall.

— No fóra convenient qu'el tramvia anés ab més paua per dintre la ciutat, evitant desgraciacions en lo dia de demà? Aquesta campana que tocan tant escandalosa, no podrà suplir-se per un altre sò més agradívol, tota vegada que molts animals s'assustan al sentir la campana y no s'espaviran escoltant altres sons? Per què à la Companyia no se la obliga à fer l'expropiació d'aquells horts de detràs de Sant Francesc, poguen fer cap al mateix puesto ahont avuy para, sens passar per dintre la població? Convindria estudiarlo.

PUBLICACIONS REBUDAS

Joventut.—N.º 79. Any segón, ab un text tant escollit com de costum.

Pluma y Lapis.—N.º 42. Any segón.

La part literaria molt interessant y gravata ben presents son las condicions que reuneix aquesta publicació.

Catalunya Artística.—N.º 62. Any segón.—Publicació ben presentada y ilustrada ab bonichs gravats.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 18.—Srs. Joaquim pare de la Mare de Déu, y Lauro, Agapit, Elena emp., Fermín b. y Clara de Mont Falco vg. —Dilluns, 19.—Srs. Magí mr., Marian em., Magne b., Julio s. y Tecla mr.—Dimarts, 20.—Srs. Bernat dr. y fdr., Leovigild mr. y Samuel prf.—Dimecres, 21.—Srs. Entrepri, Privat y Quadrat bs. y Joana Francisca Freymol de Chantal fdra.—Dijous, 22.—Srs. Hipolit b., Timoteu, Sinforia y Marcial mrs. y l'beat Bernat d'Offida c.—Divendres, 23.—Srs. Felip, Benici ver., y Restitut mr.—Dissabte, 24.—(Abans ↑) Srs. Bartumeu ap., Romà b., Patrici ab. y Aurea vg. y mr.

Quaranta horas: acaban à l'Iglésia Parroquia de Sant Francesc y comensan demà à l'Iglésia del Sant Hospital.

Comunicat

Sr. Dr. de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt Sr. meu: Li estimarei fassi insertar en son illustrat setmanari la següent carta qu'he dirigit al Sr. Director del *Diario de Tarragona*:

Dantí anticipadas mercès té'l gust d'ofereix-se de V. afm. ss. q. b. s. m.—M. Ferreté.

Sr. Director del *Diario de Tarragona*:

Molt Sr. meu: la circumstancia d'esser lo primer soci fundador del «Centre Industrial

y son President accidental, m'obliga à dirigir aquestas ratllas, no pera contestar los atacs que'n ha dirigit lo *Diario de Tarragona*, sinó pera fer algunes afirmacions que crech precisas pera que no pateixi'l prestigi d'aquella institució tan injusta com durament combatuda per V. y per *Un industrial agradecido*.

Lo Centre Industrial, te prou acreditada la tasca que v'ha realitzat en benefici de Tarragona. No respon à miras egoïstas ni té preferències per ningú. En los de sa Junta Directiva, CONSTITUIDA PER INDIVIDUS ALS QUI NO FALTA CRITERI Y PERFECTA CONCIENCIA DELS SEUS ACTES, s'obra sempre ab unanimitat per que no hi ha bandos contraris, ni ambicions, ni passions de cap mena.

Si *Un industrial agradecido*, té motius pera atacar la gestió del «Centre Industrial», fas-si com dèuen ser els homes honrats, donant la cara y no amagantse cobartment ab lo vel de l'anònim, y convoqui una reunio pública à la que no tenen inconvenient en assistirhi, pero defensar llurs actes, ni'l qui surrisi, ni'l companys que ab mi portan lo pès y la responsabilitat de la Junta Directiva.

Lo demés es ganas de molestar y provocar qüestions periodísticas que no portan à cap fi práctic.

Esperant se servirà publicar aquesta carta en lo periòdic de sa digna direcció y donant-li anticipades mèrces, es de V. afm. ss. q. b. s. m.—M. Ferreté.

NOVAS

Prou... per Déu, Treballi l'Ajuntament, faciliti's medis, aplani totas las dificultats, gasti lo que siga necessari, ja que posats à fer hi ha que fer las cosas bé, no pari fins à deixar installass las comissions liquidadoras que d'Aranjuez son traslladadas à Tarragona, que si'ss resultats corresponen à las esperances que han fet concebir, no li mancarà l'aplaudiment de tots los veïns; mes per Déu y tots los Sants que s'acabin espectacles com los de l'última sessió de l'Ajuntament.

Lo que ocorregué no és serio. Gracias per aquí, gracias per allà, y sobre tot és impròpi de Tarragona que's diguin coses com la de que, à cuja actividad (la del Sr. Malé) se debe que ni Aranjuez y Tarragona se apercibieren de las gestiones practicadas por el SEÑOR ALCALDE, para obtener el traslado de la comisión liquidadora, quan en aquest assumptu no hi ha tal cosa. Si alguna gestió v'ha feresa (enviar simplement una instancia) ho v'ha fer l'Ajuntament y rès hi ha més en contra de nostre carácter que vinguin pintantnos la cígonya com vulgarment se diu. Tot això de l'activitat y de que Tarragona y Aranjuez, etz., etz., està bé per anarho à dir y escriurer à Grisolia, que com en aquell poble no'n sabem rès de lo que passa à Tarragona potser se's creguin.

Sàbem que els elements caciquistes estan disgustats de la campanya que v'ha feta *Lo Camp*; mes tingan present que sense las exaceracions y l'engresos se-

van, nosaltres no apretariam de molt tant, y com à las nosaltres, rahons se contesta sols ab insults, això més que rès nos farà continuar ab valentia nostra campanya de desenmascarament, sobre tot ara que se'n amenassa ab la partida de la porra.

Lo *Diario de Tarragona* à qui de tant en tant algú dignissim Sr. Canjonej li envia articles per equívocació, creyent sens dubte qu'és un diari catòlic, publica ahir los següents versos:

«Deben, pues, esas noyas (1) cortarse la coleta
é irse á sus respectivas casas á hacer calceta.
Si alguna por cortarse la coleta no pasa,
que se case enseguida
y que toree en casa.»

— ¡Pobre Diario! ¡Tan vell y tan porno-gràfic!

Tenim entès que la Junta d'Obras del Port està estudiant la manera de tornar à colocar los nombrosos treballadors que quedaren sense feyna à causa d'haverse acabat las tascas del dragat.

Si no'trobés medi d'emplearlos, sembla que hi ha'l propòsit de gratificarlos ab dues mesides.

No cal dir quant celebrarèm tot lo que en aquest sentit fass: la Junta d'Obras del Port.

Es ab verdadera pena que copiem de nostre estimat confrare *La Veu de Catalunya*, lo següent solt que demostra l'estat del desmorralisació à que ha arribat l'administració espanyola:

«Se'n comunica y ab gust ne donem compte, qu'en virtut dels escandalosos fets que ab freqüència se repeteixen en lo servei de correus, tindrà lloc, dintre de poc, una reunio de comerciants y banquers pera tractar de la creació d'una casa receptora de correspondence financeria à Cerbère ó Perpinyà, à l'obligar de posar à salvo's envios de lletres de Ultramar y los valors que desde Barcelona s'expedeixen al extranger. De la esmentada associació formaran part, segons tenim entès, un número limitat de casas de reconeguda solvència y respectabilitat.»

Segons notícias se treballa ab activitat en las obras de reparació que, per compte de l'Estat s'estan fent en lo monestir de Poblet, joya de l'arquitectura catalana. S'està cubrint ab teulada'l

(1) Se refereix a las Señoritas toreras.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en totes las Farmaciacs y en casa son autor, *Passeig de Gracia*, 4, Barcelona.

palau de D. Martí; s'arregla la coberta del Dormitori dels Novicis y están es-combrantse las cambres del palau es-men-tat.

Celebrèm que las gestions fetas prop del Gobern, pera conseguir la restauració per la Comissió de Monuments de Tarragona, hagin tingut bon èxit.

Són molts los días en qu'el tren expresa de la línia de Valencia arriba a considerable retràs. Sembla qu'això és degut à las obras que s'estan fent à la via, à fi d'establir lo més prompte possible rápidament entre Sevilla y París, de que parlarem en una de nostres anteriors edicions.

Convocats per l'Alcaldia se reuniren lo dimecres ab la comissió de festas del Ajuntament los directors dels periòdics y los presidents de las Societats. Sembla que's tracta de fer festas lluïdes pera Santa Tecla, y encara que's disposa de molt poch temps, celebrarèm que l'èxit més complet de las festas deixi en bon lloc à Tarragona devant dels forasters que'ns visitin.

En la sessió celebrada lo dimecres passat per la Junta d'Obras del Port, prengué possessió de son càrrec lo vocal designat per representar en dita Junta al Centre Industrial, nostre amich D. Joan Caballé y Goyeneche.

Sabèm que per part d'elements sans y importants de Tarragona s'estan fent treballs pera presentar en las properas eleccions municipals, una candidatura completa, formada per personas de respectabilitat, que no han ocupat mai lo siut de regidor ni s'han significat en política.

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escròfula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig ensejar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los casos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'affeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de les viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat immillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, pug s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola
Complert assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aràdas y bògits per fendas llaurades y demés màquines agrícoles.

LA JOYA DEL CENTRE
ESTABLIMENT DE BEGUDAS

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxan tota classe de vins y licors de les més acreditadas marcas á preus molt econòmics.

Se serveix a domicili.

CONFITERIA

DE
Joan Serra

23, COMTE DE RIUS, 23
En aquest antich y acreditad establiment hi trobaran un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del pais y extranger de totas classes y preus.

Serveys complerts per casaments y bateigs.

BELLOTGERÍA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericordia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

COLONIALS Y QUESIURES
DE
Joseph Cardona

Fruixos colonials y conservas de totas classes. Vins, llicors y xampanyos. Formatges, mantega, embutits, ceras, cafès, xacolatas, sures y pastes pera sopas, etc.

Portalet, i plassa de la Font, 51.—Tarragona.

CERVERSERIA MODERNA
(A CA'L BOYRA)
DIPOSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Serveys a domicili. Ressons tots los días á preus molt acomodat.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

GRAN FÀBICA DE BRAGUERS
34, Unió, 34

Hernández (TRENCS) Aquest establiment compta ab los avançs mes moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo bragger Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trençadures.

Grans existències en braguerets de goma pera la curació radical de les trençadures congènites y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y à Ortopedia.

Casa recomanada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catàleg com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

Sastreria, Camiseria y varis gèneros

DE
J. GUELL
39, Major, 39.—TARRAGONA

Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, vi cunys, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera senyores: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolinias y percals d'alta novetat.

Ròba blanca, articles pera dols, llenços de fil y de cotó.

Mundos, paraguas y cotillas, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupulions de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS A LA MIDA
39, Major, 39.—TARRAGONA

SABATERIA

DE
Teresa Salas

MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers). Gran assortit de calsets negre y de color. Especialitat en los calsets á mida.

DEMANEU LOS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—**SOLERY MAS.**—Vilafranca del Penedès.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA

Per les persones que sufren DOLOR REUMATICH O INFILTRATORI, així com herpetisme y erupcions, se preparan uns baños compostos, ESPECIALITAT DE LA CASA, que donan excellents resultats, conforme ho acreditan los sens només de personas que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys que està obert l'establiment, baix la direcció sempre de seus mateixos amys y propietaris **SENYORS SARD**, **GERMANS**, ès indicats dits banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creuen que es garantis per les persones que tingan á ser visitats, ab la seguretat que obtindran un prompte alivio en els dolentes.

BANYS DE RECREU EN BANYERAS PÍCAS DE MARBE.

Carrers de Mar, 30 y Lleó, 48.—TARRAGONA

La promptitud

Lo recader diari de Tarragona á Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos serveys á preus mòdics, á totas les persones que's dignin honrarlo ab sa confiança.

Serveix tots los encarrechs a domicili.

Punts ahont s'admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d'Apolaca núm. 1, tenda.—Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filateras núm. 5, devant la plassa del Angel.

COLONIALS

DE Agustí Lliteras Major, 3 y Nao, 2.—TARRAGONA

Materias puras y perfecta elaboració produheixen los millors articles com son los que ofereix aquesta casa á sos nombrós parroquians.

Servey á domicili de tots los gèneros que es demanen y sempre á preus econòmics.

Especialitat en galetes de la casa VIENAS.

Gran magatzem de calsat

DE LAS BALEARES

Rambla S. Joan, 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahón.—Gèneros superiors y de durada.—Preu fixo.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RIS S.

Colegi provincial TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complert assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinales
TARRAGONA

Propietari del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambaur».

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y les arts, un complert surt de drogas, sulfat y primeras matières pera abones a riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y les arts, un complert surt de drogas, sulfat y primeras matières pera abones a riquesa garantida y de importació directa.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més rápid, no saltera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D'OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó,

de color inalterable y teixit tantíssim bò,

que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns,

que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor,

apropostís per regalos; causan gran admiració.

Trobarà també sombrillas y un gran assortit de bastòns,

parassols de totas menes que son molt, barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de les dents y genives.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en empastes, empomadures y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treyño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrós clients y al públic en general, que relaciona ab las millors cases extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Per les operacions odontològiques que dit senyor practica, compta ab tots los anestesicis fins al dia coneiguts.

PLASSA DE PRIM, 21, PRINCIPAL, REUS
Opera a Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarde y los divendres de 3 á 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE CABRÉ GERMANS

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establecimiento s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes... tant del pais com del estranger á preus sumament iuhits.

Especialitat en encarrechs pera casaments y bateigs. Avísant ab anticipació s'elaboraran los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y LOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RIS S.

BATXILLERAT

Daix la direcció dels Srs. Professors del Institut

COMERS

IDIOMAS

Primera ensenyansa

PARVULS.—ELEMENTAL.—SUPERIOR

Tenèdoria practica. Calcul mercantil

Composició y istil.—Caligrafia

AGRIMENSURA

Dibuix.—Llissions de coses

FUNDAT AL 1888

AFORAS DE SANT FRANCESC

Droguería Plana

Antigacasa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y les arts, un complert surt de drogas, sulfat y primeras matières pera abones a riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

</div